

Αθήνα, 9 Οκτωβρίου 2013

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων

Θέμα: Σχετικά με τη διαδικασία ανάθεσης της συγγραφής του βιβλίου Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικού , «Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου» και τον προβληματισμό που εγείρει η μονόπλευρη προσέγγιση εκ μέρους της συγγραφικής ομάδας, στην ιστορική περίοδο που καλύπτει η Ενότητα Ε' «Η Ελλάδα στον 20^ο αιώνα», του εν λόγω βιβλίου.

Τα σχολικά εγχειρίδια της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας έχουν διαχρονικά απασχολήσει τόσο την εκπαιδευτική και επιστημονική κοινότητα, όσο και την κοινωνία συνολικά. Αναφορικά με το βιβλίο Ιστορίας της στ' δημοτικού το 2008 ο κ. Ευριπίδης Στυλιανίδης που αναλαμβάνει το Υπουργείο Παιδείας αποφασίζει άμεσα την απόσυρση του βιβλίου Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού της Μαρίας Ρεπούση που επρόκειτο να διανεμηθεί στα σχολεία. Δίνει εντολή να εκτυπωθεί εκ νέου το παλιό βιβλίο Ιστορίας και να διανεμηθεί στους μαθητές, ενώ παράλληλα προκηρύσσει διαγωνισμό για τη συγγραφή νέου βιβλίου Ιστορίας.

Τελικώς η συγγραφή του βιβλίου δίνεται με απευθείας ανάθεση σε ομάδα καθηγητών Ιστορίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης , με επικεφαλής τον κ. Ιωάννη Κολιόπουλο. Το βιβλίο δεν περνά ποτέ από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, αν και το κόστος του πληρώνεται απευθείας από τον Ειδικό Λογαριασμό του. Η μετέπειτα Υπουργός Παιδείας, Άννα Διαμαντοπούλου βρίσκει την πρώτη σειρά του νέου βιβλίου τυπωμένη, ωστόσο δεν εγκρίνει τη διανομή του στα σχολεία. Το βιβλίο της συγγραφικής ομάδας του καθηγητή Ιωάννη Κολιόπουλου παραμένει στις αποθήκες έως το Φεβρουάριο του 2012, οπότε ο νέος αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας Κ. Αρβανιτόπουλος ανακοινώνει την έγκριση και διανομή του νέου βιβλίου Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού κατά τη σχολική περίοδο 2012-13. Η υφυπουργός Εύη Χριστοφιλοπούλου υπογράφει στις 13-2 την έγκριση του. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ίδιος καθηγητής συνέγραψε μαζί με άλλους ιστορικούς και το βιβλίο Ιστορίας της Γ' Λυκείου «Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου», το οποίο είχε δεχθεί αρνητικές κριτικές τόσο για το περιεχόμενο , όσο και για τη μεθοδολογία του. Βιβλίο που επίσης γράφτηκε με τη διαδικασία της ανάθεσης ,επί υπουργίας Μαρίας Γκιαννάκου.

Πέρα ωστόσο από το προφανές ζήτημα που ανακύπτει αναφορικά με τη διαδικασία της ανάθεσης, η κριτική που έχει δεχθεί το βιβλίο, τόσο από

παιδαγωγικούς, όσο και από επιστημονικούς κύκλους καταδεικνύει ότι σε αυτό ενυπάρχουν σοβαρές αδυναμίες, αλλά και ιδεολογικές αγκυλώσεις.

Στο πλαίσιο του βασικού αφηγηματικού κειμένου η αναφορά στην Εθνική Αντίσταση καταλαμβάνει μισή περίπου σελίδα. Η ποσοτική αυτή διαφοροποίηση είναι αποκαλυπτική της επιλεκτικής και ιδεολογικής διάστασης της ιστορικής αφήγησης.

Συγκεκριμένα δεν αναφέρεται το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου, ως δικτατορία. Το βιβλίο παρουσιάζει τον Ιωάννη Μεταξά να αναλαμβάνει την εξουσία μετά από *«κοινωνική αναταραχή που εκφραζόταν με πορείες, διαδηλώσεις και απεργίες»*. Η αφήγηση δίνει στους μαθητές να καταλάβουν πως ήταν κάτι σαν πατέρας του έθνους, που ήρθε για να επιλύσει *«την πολιτική αστάθεια»* από την οποία *«η Ελλάδα ταλανιζόταν»*. Ενώ υπόρρητα διατυπώνεται πως οι πορείες, οι διαδηλώσεις και οι απεργίες δεν αποτελούν μέσα πάλης του λαού για τα δίκια του, αλλά *«ταλανίζουν»* τη χώρα, όταν εκδηλώνονται.

Οι μαθητές μαθαίνουν ότι ο δικτάτορας *«προσπάθησε, χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα να προσεγγίσει τους αγρότες και τους εργάτες με διάφορα κοινωνικά μέτρα»*. Αποσιωπώνται εντελώς οι εξορίες, οι φυλακές, οι διώξεις και η χωρίς προηγούμενο –ως τότε– τρομοκρατία του καθεστώτος, για τα οποία ουδεμία αναφορά γίνεται στο βιβλίο.

Ωσαύτως παραδίδονται στη λήθη όλα όσα ο ελληνικός λαός βίωσε και γνωρίζει για τους κυβερνήτες τυχοδιώκτες εκείνης της περιόδου, που στα δύσκολα παρέδωσαν το λαό και τη χώρα στους κατακτητές, συνεργαζόμενοι με τους Γερμανούς.

Διαπιστώνονται επίσης ιστορικά ατοπήματα με σοβαρότερο αυτό που αποδίδει την ίδρυση του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ σε πρωτοβουλία των Άγγλων. Διαβάζουμε στο βιβλίο *«με την ηθική και υλική υποστήριξη της Βρετανίας δημιουργήθηκαν τρεις αντιστασιακές οργανώσεις, το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ο ΕΔΕΣ και η ΕΚΚΑ»*. Ταυτόχρονα τα Δεκεμβριανά με μια λογική συμψηφισμού, αποδίδονται *«σε λάθη και παραλείψεις όλων των παρατάξεων και στην ανάμειξη των Άγγλων»*.

Επειδή η ιστορική αφήγηση χαρακτηρίζεται από μονομέρεια και την έλλειψη της απαραίτητης για ένα σχολικό εγχειρίδιο αντικειμενικότητας ή έστω ίσων αποστάσεων.

Επειδή η ιστορική συνείδηση αρχίζει να διαμορφώνεται στα χρόνια του δημοτικού, όταν ο μαθητής διατυπώνει τα πρώτα του ερωτήματα και έχει τις πρώτες του αναζητήσεις.

Επειδή ο ρόλος του σχολικού εγχειριδίου είναι να εγείρει το ενδιαφέρον του παιδιού για την Ιστορία, να καλλιεργεί την κριτική του σκέψη, να προκαλεί ερωτήματα και προβληματισμούς και όχι να υποβάλει απόψεις.

Επειδή ειδικά σε ένα σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας δέον είναι η σύσταση της συγγραφικής ομάδας να είναι τέτοια, ώστε να αποτρέπεται η μονομερής προσέγγιση των γεγονότων.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός

- 1. Με ποιες συγκεκριμένες διαδικασίες και στη βάση ποιών κριτηρίων επελέγη η συγγραφική ομάδα του εν λόγω βιβλίου;**
- 2. Προτίθεται το Υπουργείο να εξετάσει το ενδεχόμενο άμεσης – κατά το δυνατό– αντικατάστασης του συγκεκριμένου εγχειριδίου από άλλο που θα πληροί τις στοιχειώδεις παιδαγωγικές και επιστημονικές αρχές, που οφείλουν να διέπουν ένα σχολικό εγχειρίδιο;**
- 3. Είναι στις προθέσεις του Υπουργείου να εγκαταλείψει την πρακτική της ανάθεσης στην συγγραφή σχολικών εγχειριδίων και να επιστρέψει στη δημοκρατική και επιστημονικά αρτιότερη πρακτική του διαγωνισμού;**

Οι ερωτώντες βουλευτές

Διαμαντόπουλος Ευάγγελος

Κουράκης Αναστάσιος

Γλέζος Μανώλης

Κανελλοπούλου Μαρία

Βαμβακά Ευγενία

Πάντζας Γεώργιος

Καρά Γιουσούφ Αϊχάν

Γεωργοπούλου – Σαλτάρη Έφη

Κριτσωτάκης Μιχάλης